

Vlaams
Parlement

vergadering **C302**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid

van 4 juli 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over onderzoek naar discriminatie bij aanwerving door lokale besturen – 2353 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de eventuele intrekking van de erkenning van de Beringse Fatih-moskee – 2446 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de stand van zaken van de procedure tot intrekking van de erkenning van de Fatih-moskee in Beringen – 2664 (2016-2017)	4
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de hervorming van de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (VTC) in het licht van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) – 2607 (2016-2017)	11
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de resultaten van de Personeelspeiling 2016 – 2635 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de resultaten van de Personeelspeiling 2016 – 2639 (2016-2017)	14

**VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over onderzoek naar discriminatie bij aanwerving door lokale besturen
– 2353 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, ik heb deze vraag opgemaakt naar aanleiding van een bericht in de krant van 30 mei, al een tijdje geleden dus. Het artikel berichtte over een internationaal onderzoek aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Aarhus Universiteit in Denemarken, maar dat ook in Vlaanderen werd uitgevoerd. Het waren trouwens praktijktesten. Uit de bevindingen blijkt dat demografische kenmerken als gender, leeftijd en etniciteit een grote invloed hebben op de aanwervingsvoorkeuren van Vlaamse lokale politici, over partijen heen. Niet competenties, maar gender, leeftijd en etniciteit hebben een bepalende rol bij aanwervingen.

De resultaten stroken met een eerdere studie van professor Stijn Baert, die we in de commissie Werk hebben ontvangen en die daar heel uitvoerig zijn studies rond praktijktesten heeft toegelicht. Uit zijn onderzoek blijkt dat de kans op werk nogal wordt bepaald door leeftijd, gender en afkomst.

Als reactie op dat onderzoek geeft de Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten (VVSG) aan dat er inspanningen worden geleverd om het selectieproces te objectiveren. Zo worden kandidaten beoordeeld door een onafhankelijke commissie – en dat is natuurlijk goed – die schriftelijke en mondelinge proeven afneemt. 'Vaak volgt er ook een assessment waarbij kandidaten worden gerangschikt van meest tot minst geschikt', zegt Jan Leroy van de VVSG.

Dat neemt niet weg dat de eindbeslissing bij de politiek ligt, en die kan nog altijd afwijken van het advies. Die afwijking moet uiteraard worden gemotiveerd en bij discussie kan een kandidaat naar de Raad van State trekken. De heer Leroy zegt dat discriminatie vaak moeilijk aan te tonen is: 'Ik kan me niet voorstellen dat de weigering van een allochtone kandidaat in die motivatie staat'. Toch merk je dat men in het selectieproces bepaalde groepen systematisch uitsluit. Hij geeft aan dat dat heel moeilijk naar boven komt.

De motivatieplicht heeft politieke aanwervingen transparanter gemaakt, maar volgens de VVSG is het nog altijd mogelijk voor lokale besturen om een interne kandidaat door te duwen. In dat geval wordt er bijvoorbeeld een vacature op maat van die kandidaat geschreven. Hoe vaak dat gebeurt, is niet duidelijk. De VVSG kon geen cijfers verstrekken over klachten of procedureproblemen.

Minister, dat onderzoek deed bij mij volgende vragen rijzen. Hebt u kennis van dat onderzoek, dat toch ook in Vlaanderen werd gevoerd? Welke conclusies hebt u getrokken uit de resultaten van dat onderzoek? Mijn tweede vraag gaat specifiek over het probleem dat men keer op keer op tafel legt als het gaat over een zicht krijgen op selectieprocessen. Hoe kunnen we de feiten beter naar boven halen? Hoe kunnen we beter meten om te weten? Wil u daar stappen in zetten? U kent mijn standpunt over praktijktesten, maar ik had graag geweten of u openstaat of bereid bent om op dat vlak wetenschappelijk onderzoek meer mogelijk te maken.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, mijn antwoord zal zeer kort zijn om de eenvoudige maar toch duidelijke reden dat wij met de bewuste doctor die werd geciteerd in het krantenartikel waarop uw vraag is gebaseerd, contact hebben opgenomen en gevraagd ons het onderzoek te bezorgen en hij heeft gezegd dat het onderzoek nog niet klaar is.

Ik ga hier dus geen uitspraken doen op basis van een onderzoek dat nog niet af is. Hij heeft ons wel gezegd dat hij het zal overmaken van zodra het wel klaar is.

Ik kan u wel zeggen dat door Audit Vlaanderen momenteel een thema-audit – u weet dat Audit Vlaanderen verschillende soorten van audits kan doen – wordt uitgevoerd over de instroom van medewerkers bij lokale besturen, eigenlijk over hoe lokale besturen omgaan met aanwervingen.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, ik ben al blij dat u in elk geval interesse hebt getoond in het onderzoek. Ik neem aan dat u het, zodra u het hebt, ter beschikking stelt van het parlement, want we kunnen moeilijk inschatten wanneer het klaar zal zijn. Ik kijk in ieder geval uit naar de definitieve resultaten van dat onderzoek en op dat moment zullen we verder discussiëren over de conclusies en de gevolgen.

Minister Liesbeth Homans: Zodra we het onderzoek hebben, zal ik het overmaken aan de commissiesecretaris.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de eventuele intrekking van de erkenning van de Beringse Fatih-moskee – 2446 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de stand van zaken van de procedure tot intrekking van de erkenning van de Fatih-moskee in Beringen – 2664 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik heb niet de gewoonte om lastig te doen over vragen die al dan niet worden geagendeerd, maar nu wil ik me toch even tot u richten in verband met de agendering van deze vragen. U zult zien dat mijn vraag werd ingediend op 8 juni. Het is nu 4 juli, bijna een maand verder, en intussen zijn er nochtans al vergaderingen geweest met onder meer vragen om uitleg. Mijn vraag is waarom wij zo lang hebben moeten wachten op het agenderen van deze vraag.

Het staat de collega-vraagsteller natuurlijk vrij om gelijkaardige vragen in te dienen maar ik zie dat de vraag werd ingediend vorige week donderdag om tien voor tien, na de reglementaire datum en uur dat is afgesproken in het reglement. Men kan donderdag tot 9 uur indienen. Ik zie dat deze vraag dan toch nog aan de agenda wordt toegevoegd. Ik weet niet of het een precedent gaat zijn, maar in

elk geval zullen gelijkaardige vragen in de toekomst ook opduiken indien men na het reglementaire uur nog vragen indient. Waarom bij de ene wel en bij de ander niet? Minister, het is niet tot u gericht, maar aan de commissievoorzitter.

De voorzitter: Wij zullen daar een antwoord op geven. Ik wist ook niet dat het te laat was, maar ik zal u een uitleg geven.

Chris Janssens (Vlaams Belang): U wordt nochtans geacht het reglement beter te kennen dan ik, commissievoorzitter. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Minister, wat de inhoud betreft: u hebt ook niet gewacht tot de vragen hier in de commissie aan bod komen, om alvast aan de pers mee te delen dat u inderdaad de erkenning van de Beringse Fatih-moskee zult of wilt intrekken en intussen hebt ingetrokken. Ik zal u straks vragen of u ook al het ministerieel besluit tot intrekking van de erkenning van de Fatih-moskee hebt ondertekend.

De procedure werd opgestart in begin april na allerlei rapporten van de Staatsveiligheid die over Diyanet als koepel werden gegeven, waarbij ook deze Beringse moskee apart werd genoemd.

De vragen die ik u had bezorgd, zijn zonder voorwerp geworden omdat we het antwoord intussen al kennen. Maar ik heb toch nog een aantal bedenkingen.

In de brief die u hebt geschreven aan de Fatih-moskee in Beringen, hebt u aangegeven dat niet alleen zijzelf werden aangeschreven, maar ook de Moslim-executieve, de gemeentebesturen van het werkingsgebied van de moskee en ook het provinciale bestuur. Hebt u van die andere instanties die werden aangeschreven ook een advies gekregen? Wat was in dat geval de inhoud daarvan?

De vraag rijst natuurlijk ook in welke mate de beslissing tot intrekking van de erkenning die u nu hebt genomen, wordt gesteund door de voltallige regering en of die wordt gesteund door uw coalitiepartners.

Ik herinner mij dat wij begin april in deze commissie ook een debat hierover hebben gehad met de minister-president. Hij zei toen dat een dergelijke beslissing ongetwijfeld voorwerp zou uitmaken van een gesprek binnen de regering omdat het besluit van de Vlaamse Regering van 2005 zegt dat de Vlaamse Regering in principe deze beslissing zou moeten nemen, maar de facto is zowel de erkenning als eventuele intrekking altijd gedaan door de bevoegde minister, de minister van Binnenlands Bestuur en dat bent u uiteraard. De vraag is of het inderdaad wordt gesteund door de Vlaamse Regering, dan wel of het alleen een ministerieel besluit is dat u zelf gaat nemen en waarvoor u aan de collega's geen verantwoording moet afleggen. De minister-president heeft toen ook gezegd dat er eigenlijk geen formeel delegatiebesluit is gegeven bij het begin van deze regering. Dat zijn de letterlijke woorden van de minister-president in de commissievergadering van april van dit jaar. Er is dus volgens hem geen formeel delegatiebesluit geweest waardoor u eigenlijk autonoom deze beslissing zou kunnen nemen.

U kent mijn andere bedenking. Het feit dat u nu alleen maar de erkenning van die ene Diyanet-moskee in Beringen hebt ingetrokken, betreur ik een beetje. Niemand zal zich allicht de illusie maken dat in de andere Diyanet-moskeeën, de twaalf andere die door de Vlaamse overheid zijn erkend, de Gülen-aanhangers daar wel als goede vrienden zullen worden onthaald. U hebt gezegd dat er inderdaad wordt gepolariseerd tussen de gemeenschappen. De Gülen-aanhangers worden gevisieerd door die Fatih-moskee in Beringen. Onder meer daarvoor hebt u de erkenning ingetrokken.

Minister, wat wilt u verder doen met die twaalf andere moskeeën? Ik heb u al eerder gezegd dat u voldoende elementen en instrumenten in handen hebt om

ook over de intrekking individueel, een voor een en niet collectief, van die twaalf andere te beslissen.

Minister, wat is nu de stand van zaken? U hebt besloten om de gemeentebesturen aan te schrijven. Is dat al gebeurd? Hebt u die brieven verstuurd? Hebt u eventueel al antwoorden gekregen? Binnen welke termijn wilt u over die twaalf andere Diyanet-moskeeën al dan niet een beslissing nemen?

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, mijn vraag is inderdaad van een veel recentere datum, maar is desondanks ook niet meer up-to-date. Ik had ook gevraagd naar de stand van zaken van een mogelijke intrekking van de erkenning van de Fatih-moskee. Intussen is de situatie door iedereen gekend. Ik denk dat we hier ook allemaal al meermaals ons standpunt hierover hebben meegedeeld.

Minister, ik zou gewoon willen vragen naar wat meer duiding over uw beslissing. Vanmorgen heb ik ook nog gelezen dat het bestuur van die moskee gereageerd heeft in de media. Zij zeggen dat de weergave van de brief in de media niet strookt met de werkelijkheid, met de inhoud van de brief. Ik zou u willen vragen om ook hierover klaarheid te scheppen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Janssens, u zegt dat het gisteren in de krant stond en dat er vandaag vragen zijn geagendeerd. Er bestaat nog zoiets als een pientere journalist die ook wist dat de deadline op 26 juni, vorige week maandag dus, verstreken was en die mij dan ook gevraagd heeft naar de stand van zaken. Ik denk dat het dan niet goed zou zijn dat ik daarover zou liegen, want ik heb ook al wel degelijk het ministerieel besluit ondertekend en aangetekend bezorgd aan alle betrokkenen, zowel aan de lokale besturen die tot het werkingsgebied van de moskee behoren als aan de Moslimexecutieve en aan het moskeebestuur zelf.

U vroeg naar de adviezen van de aangeschreven instanties. De provincie Limburg, de gemeente Lummen en de gemeente Ham hebben geschreven dat ze geen advies zullen geven. Van de gemeente Tessenderlo hebben we geen advies ontvangen en we hebben gewacht tot de deadline was verstreken.

De stad Beringen is een beetje enerzijds-anderzijds en heeft letterlijk geschreven dat ze eigenlijk geen positief of negatief advies willen geven. Ze hebben wel een aantal beschouwingen aan ons meegegeven over de positieve band die doorheen de jaren is opgebouwd tussen het stadsbestuur van Beringen en het moskeebestuur. De Moslimexecutieve heeft een negatief advies gegeven en was dus tegen de opheffing van de erkenning.

U wou weten of dit was gedragen door de Vlaamse Regering en of dit wel mijn bevoegdheid was. Het is wel degelijk de bevoegdheid van de minister van Binnenlands Bestuur om dat te doen. Er is ook geen specifiek delegatiebesluit nodig. Hier geldt het algemeen delegatiebesluit zoals in het verleden ook altijd als rechtsregel gold. Ik zie niet in waarom nu voor deze specifieke materie – maar ik neem aan dat het ook niet uw specifieke vraag was – een speciaal delegatiebesluit zou moeten worden getroffen.

Wat met de twaalf andere erkende Diyanet-moskeeën in Vlaanderen? Nog niet zo heel lang geleden hebben we daar, onder andere op een vraag van u, collega Janssens, al ruim over gedebatteerd in deze commissie. Ik heb toen het hele proces uitgelegd. Ik heb gezegd dat de erkenningen niet collectief zijn gebeurd en dat de procedure-opstart dus ook niet collectief kan gebeuren, maar dat het

allemaal individueel moet gebeuren. Ik heb dat toen uitgelegd. Ik ga hier niet allemaal herhalen welke de decretale rechtsgronden hiervoor zijn.

Wat wel heel belangrijk is, is dat wij ook die besturen hebben aangeschreven en dat wij toen een brief hebben gekregen die tot op de komma identiek was. Ik heb u dat toen ook gezegd. Wij hadden niets aan die antwoorden. Ik heb toen ook gezegd dat wij de lokale besturen op wier grondgebied die betreffende Diyanet-moskeeën zich bevinden, ook zouden aanschrijven. We hebben er nog geen concrete informatie over, maar ik kan u wel zeggen dat wij bij aanvang van het nieuwe parlementaire jaar toch wel verwachten daar veel meer informatie over te hebben. Het is natuurlijk ook zomervakantie. Ik ga natuurlijk ook geen fouten maken. Het is ook geen officiële procedure. Ik denk dat het niet van behoorlijk bestuur zou getuigen om nu te vragen om bijvoorbeeld tegen 15 augustus een antwoord te geven, terwijl er misschien veel mensen genieten van vakantie.

Mevrouw Sminate, de brief die het moskeebestuur van Beringen heeft gestuurd, is duidelijk en is ook een openbaar document. Ik wil die gerust overmaken. Collega Janssens heeft die gisteren zelf gevraagd en wij hebben die bezorgd. Die brief laat, wat mij betreft, totaal geen marge voor interpretatie. Hij is zeer duidelijk. Ik vond de communicatie in een persbericht van Diyanet België gisteravond laat nogal bizar dat de beweringen niet zouden overeenstemmen met de inhoud van de brief. Ik heb maandag de vraag gekregen van het desbetreffende moskeebestuur om samen te zitten. Ik ben op die vraag ingegaan. Ik denk dat dat ook moet en ik heb dan ook onmiddellijk een datum vastgelegd. Maar ik hoor vandaag echo's in de media, en ook gisteren, dat het de bedoeling is van het desbetreffende moskeebestuur om de beslissing alsnog te kunnen laten intrekken of wat dan ook. Collega's, ik kan u meedelen dat die beslissing onomkeerbaar is. Het ministerieel besluit is getekend en aangetekend verstuurd. Ik ga dus niet op die beslissing terugkomen. Ik ga natuurlijk gewoon uit beleefdheid in gesprek met het moskeebestuur.

Ik wil nog meegeven dat ik het wel frappant vind dat het desbetreffende moskeebestuur mij belt op de dag dat zij het aangetekend schrijven hebben ontvangen. Ze kregen het zondag in hun mailbox en maandag aangetekend, wat impliceert dat die brieven wel degelijk vertrokken waren. De post werkt goed, maar nu niet zo snel. Gedurende de hele procedure, die toch wel iets meer dan zestig dagen heeft geduurd, hebben ze op geen enkel moment een gesprek gevraagd. Niet dat het mij op een andere beslissing zou hebben gebracht, mocht ik ook een brief op die manier hebben gekregen. Dus ja, ik ga in gesprek. Hun brief is, wat mij betreft, totaal niet voor interpretatie vatbaar en is zeer duidelijk. Zij zijn ook verantwoordelijk voor de inhoud van die brief, collega's.

Ik wil nog meegeven dat het niet zomaar een brief was die ze hebben geschreven. Het was een antwoord in het kader van een officiële procedure. Het was niet gewoon een vriendelijk briefje naar de minister, om een aantal bedenkingen met mij te delen. Ik heb een officiële procedure opgestart, we hebben iedereen daar officieel van op de hoogte gebracht. En dit was het officiële antwoord in het kader van die officiële procedure.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik wil nog even terugkomen op die brieven die u ontvangen hebt, zowel van alle Diyanet-moskeeën, toen u hen daarover aanschreef, als van de Fatih-moskee in het bijzonder, de brief die op 30 mei verstuurd is en die u dus wellicht op 1 juni hebt ontvangen, en die ik inderdaad van uw diensten heb ontvangen, waarvoor dank. Aangezien het een publiek document is, mag ik daar ook uit citeren. Sta me toe om de twee brieven met elkaar te vergelijken, althans wat één belangrijk fragment betreft. Als het

over de Gülen-beweging gaat, zegt de Fatih-moskee in zijn brief van 30 mei: "Onze moskee en de overkoepelende instelling Diyanet van België waarvan we afhankelijk, hebben, omdat ze allebei religieuze instellingen zijn, een fundamentele religieuze en maatschappelijke verantwoordelijkheid om alle soorten organisaties te bestrijden die de religieuze overtuigingen van de mensen willen exploiteren en beledigen, die een neiging tot geweld hebben en die het welzijn van de samenleving in gevaar kunnen brengen."

U hebt dat citaat ook letterlijk gebruikt in uw persbericht, minister, om te zeggen dat dit onder meer aangeeft dat er gepolariseerd wordt, dat er geen sprake is van integratie, dat mensen binnen de Turkse gemeenschap tegen elkaar wordt opgezet. Ik vind dat terecht, maar kijken we dan naar de eerdere brief, de copy-pastebrief die u van alle Diyanet-moskeeën hebt gekregen. Ik citeer uit een brief die verstuurd werd door de islamitische geloofsgemeenschap uit Ledeberg op 9 mei. Daarin staat dat Diyanet van België via al zijn moskeeën jarenlang strijdt tegen organisaties, bewegingen of groeperingen die invloed willen uitoefenen met hun religieuze toespraak, waarmee ze voor geweld en haat pleiten tegen anderen, met het doel om vrede en sociale verbondenheid te ondermijnen.

In de ene brief wordt rechtstreeks naar de Gülen-beweging verwezen, in de andere wordt onrechtstreeks, of althans tussen de regels, ook verwezen naar de Gülen-beweging. Ik denk dus dat u met die brieven, die copy-pastebrieven die u van alle Diyanet-moskeeën gehad hebt, voldoende bijkomende informatie in de hand hebt om ook daarvan te zeggen dat er gepolariseerd wordt, en dat dezelfde argumentatie opgaat voor de ene als voor de andere moskee. U kunt op basis daarvan mijns inziens alweer overgaan tot de procedure tot intrekking van de erkenning.

Ik wil het ook nog even over de subsidiëring hebben, minister. U hebt hier in de commissie altijd gezegd dat ik moest ophouden met te zeggen dat de Vlaamse Regering deze moskeeën zou subsidiëren. Ik lees nu in het interview van gisteren in Het Laatste Nieuws dat u als volgt geciteerd wordt: "Ik subsidieer geen Turkse conflicten meer." U moet nu wel eens weten wat het is, minister. Ofwel subsidieert u ze, ofwel subsidieert u ze niet.

"Ik subsidieer geen Turkse conflicten meer", zegt u in dat interview. Laat mij dat toch een beetje nuanceren. Er ging vorig jaar afgerond 530.000 euro naar erkende Diyanet-moskeeën in Vlaanderen. De Beringse moskee kreeg daarvan 50.000 euro. Als je dat in mindering zou brengen, gaat het nog altijd over 480.000 euro belastinggeld dat jaarlijks – en dat neemt alleen maar toe – naar die erkende Diyanet-moskeeën in Vlaanderen gaat. Mijn oproep aan u, minister, is dus: laat deze eerste stap die u gezet hebt, geen eindbeslissing zijn, maar gewoon een eerste stap in een procedure naar de verdere intrekking van de erkenning van alle Diyanet-moskeeën.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. We kunnen alleen maar toejuichen dat u, ondanks de weinige middelen die u hebt, toch een duidelijk signaal hebt gegeven dat buitenlandse inmenging, in dit geval van Turkije, niet gewenst is, en al zeker niet binnen onze geloofsgemeenschappen.

Wat betreft de twaalf andere Diyanet-moskeeën – en dat geldt eigenlijk ook voor de erkenningen die op uw bureau liggen te wachten –, denk ik dat het iedere keer op hetzelfde neerkomt: zolang u niet de juiste informatie krijgt over wat daar aan de gang is in die moskeeën – en dan gaat het vooral over het veiligheidsaspect – kunnen we niet vooruit. Dit legt nog maar eens pijnlijk bloot dat er lacunes zijn in het handavingsproces. Ik hoop dat we daar in de toekomst heel snel werk van kunnen maken.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Ik heb de brief van de Fatih-moskee ook gelezen, en ik moet zeggen dat ikzelf en mijn fractie erg gechoqueerd zijn door wat daarin staat, door de teneur waarop allerlei bewegingen op één lijn worden gezet en er een amalgaam wordt gemaakt. Wij zijn daar ontgoocheld over, dat men op die manier stellingen inneemt. We denken dat dat absoluut ongepast is.

Los daarvan stel ik ook vast dat er een aantal merkwaardige zaken zijn in het hele dossier. Enerzijds heeft de minister vaak gezegd dat ze geen elementen heeft. En nu is het uiteindelijk de moskee zelf die de doorslaggevende argumentatie heeft aangebracht om een knoop door te hakken. Ik stel ook vast dat het lokale bestuur, wat de maatschappelijke integratie betreft, bevestigt dat een erkenning van moskeeën in de regel een positieve aangelegenheid is. In de brief van de stad Beringen wordt goed onderbouwd waarom dat zo is. Ik denk dat dat als algemene stelling een punt is dat belangrijk blijft. Dat mag in de lopende erkenningsronde niet uit het oog worden verloren.

In dit concrete dossier zijn er niet zozeer van buitenaf elementen gekomen, niet van politie, niet van de Veiligheid van de Staat. Een verwijzing naar een bezoek van een minister is een beetje licht om een erkenning in te trekken. Als je weet dat ook veel Vlaamse politici langs zijn geweest tijdens verkiezingscampagnes en zo – in de culturele zalen van de moskee, niet in het gebedshuis zelf – denk ik dat dat op zich allemaal nogal licht weegt. Maar de brief die dan uiteindelijk verstuurd is, wijst op polarisatie. Dat is een tendens waar we absoluut niet van gediend zijn. Dat vind ik een merkwaardige evolutie.

Ik kijk uit naar de behandeling van andere adviezen en andere dossiers die de minister op haar tafel heeft liggen, enerzijds de lopende aanvragen tot een erkenning. Ik denk dat dit specifieke probleem met één moskee in Beringen van het Diyanet-systeem niet overgeplant kan worden op de vele andere dossiers die nu op een beslissing liggen te wachten. Dat moet, zoals altijd, dossier per dossier geëvalueerd worden. Ik kijk ook uit naar wat de antwoorden van de andere Diyanet-moskeeën zullen meebrengen en wat dan de gevolgen zullen zijn.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, als sp.a hebben wij altijd aangegeven dat we, wat de erkenning van moskeeën betreft, een erkenningsprocedure met voorwaarden hebben. Als die voorwaarden niet gerespecteerd worden, moet er ingegrepen worden. Worden de voorwaarden wel gerespecteerd of vervuld, dan is het goed dat men moskeeën erkent, omdat men op die manier ook in buurten moskeeën kan inbedden. We hebben het vandaag nog eens gehoord naar aanleiding van het debat over deradicalisering, dat de moslimgemeenschap en moskeeën deel van een oplossing kunnen zijn, ook op dat vlak.

U hebt deze beslissing genomen op basis van een bevraging van lokale besturen. Het antwoord van de moskee in Beringen spreekt inderdaad boekdelen. Ik begrijp uw standpunt daar. Maar ik zou ervoor willen pleiten om ook voor de andere dossiers de lokale besturen te adviseren om te consulteren. Ik denk dat dat belangrijk is. Voor die twintig erkenningsdossiers, die op het vlak van veiligheid groen licht hebben gekregen, ligt de bal nu in het kamp van Vlaanderen, om eens te kijken of die moskeeën voldoende ingebed zijn en de integratieverplichtingen respecteren. Ik denk dat we op die manier ook uit de impasse kunnen geraken.

Mijn vraag is dus om ook op dat vlak vooruitgang te boeken, en voor de twintig moskeeën die groen licht hebben gekregen van het federale niveau voor het luik veiligheid te informeren bij de lokale besturen wat de naleving van de andere erkenningscriteria betreft.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, ik heb veel overwegingen en suggesties gehoord, maar weinig concrete vragen. Ik heb in elk geval wel eensgezindheid gehoord, als ik het zo mag concluderen. Bij elke partij die het woord heeft genomen, is men ook van oordeel dat de inhoud van die brief choquerend en hallucinant is en dat de enige juiste beslissing die genomen kon worden, de beslissing is die ik genomen heb, namelijk het opheffen van de erkenning.

Collega Janssens, u hebt geciteerd uit de brief van het moskeebestuur van de Fatih-moskee in Beringen. Het grote verschil tussen het citaat dat u hebt voorgelezen en de algemene brief die de andere twaalf erkende Diyanet-moskeeën aan mij hebben bezorgd, is dat ze in die algemene brief met geen enkel woord reppen over de Gülen-beweging. Ze zeggen inderdaad ook dat het hun taak is om organisaties te bestrijden. Dat kan bij wijze van spreken ook over IS gaan. De Gülen-beweging wordt daar niet bij naam genoemd. En dat is natuurlijk wel een groot verschil.

Ik heb u daarnet al gezegd dat de erkenning individueel gebeurt en dat het opstarten van een procedure tot de opheffing van de erkenning ook individueel dient te gebeuren. Ik heb u in mijn initiële antwoord al gezegd hoe het nu verder zal verlopen.

Mevrouw Kherbache, u vroeg naar de stand van zaken van de erkenningsdossiers. Dat komt hier met de regelmaat van een klok aan bod, maar het is goed dat we zo'n belangrijk thema op regelmatige basis bespreken. Ik herhaal gewoon wat ik een aantal weken geleden heb gezegd, namelijk dat er ondertussen een onderzoek zal worden gevoerd naar de criteria, maar ook zeker in het kader van de handhaving en het handhavingproces, omdat heel veel lokale overheden en andere instanties het signaal hebben gegeven dat zij niet meer zo goed weten wat van hen verwacht wordt in het kader van de handhaving. Dat staat los van het ministerieel besluit dat nu is genomen tot intrekking van die erkenning in Beringen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik hoor dat verschillende collega's verbaasd waren over de inhoud van de brief van de Fatih-moskee, of zelfs gechoqueerd waren over de taal die daarin gesproken werd. Ik neem aan dat het dan vooral gaat over het feit dat de Gülen-beweging op één lijn wordt gezet met IS en dergelijke meer.

Ik hoop dat de collega's niet de illusie koesteren dat het er in de andere Diyanet-moskeeën anders aan toegaat. Want in alle communicatie die vanuit Diyanet verstuurd wordt, wordt altijd gesproken over de overkoepelende Diyanet-organisatie. De ene moskee denkt en doet daar dus hetzelfde als de andere. Men spreekt bijna altijd namens de overkoepelende Diyanet-structuur, omdat die Gülen-beweging door het Erdogan-regime in Turkije nu eenmaal wordt bestempeld als een terroristische organisatie. En dus zijn in die Diyanet-moskeeën, waarvan de Staatsveiligheid zegt dat ze de lange arm van Erdogan en de AKP-structuur zijn, de Gülen-aanhangers uiteraard niet welkom.

Iedereen zegt dan: dat kan niet, dat mag niet, men zou daar niet aan politiek mogen doen, men mag daar niet polariseren. Wel, als men de ogen wil openen, dan ziet men dat dat daar inderdaad wel gebeurt, niet alleen in die Beringse moskee, maar in alle Diyanet-moskeeën. Maar intussen worden die andere twaalf wel met rust gelaten en worden ze verder gesubsidieerd. En dus kan ik alleen maar mijn oproep herhalen, minister: toon ook die andere twaalf Diyanet-moskeeën dat u voldoende moed hebt om te beslissen dat de praktijken die daar plaatsvinden, niet kunnen, en trek ook de erkenning van die moskeeën in.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de hervorming van de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (VTC) in het licht van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) – 2607 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, u weet dat de privacy ons, als sp.a, na aan het hart ligt. De bescherming van de privacy is voor ons een belangrijke kwestie.

Op 14 april 2016 hebben de Europese lidstaten, na vier jaar onderhandelen, finaal ingestemd met de nieuwe EU-verordening over de verwerking van persoonsgegevens, de zogenaamde Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Daarmee werd goedkeuring gegeven aan een nieuwe regelgeving voor de bescherming van persoonsgegevens en een richtlijn voor politie en justitie inzake gegevensbescherming.

De verordening is in werking getreden op 25 mei 2016 en is van toepassing vanaf 25 mei 2018. Op dat moment zal ze de huidige Privacyrichtlijn en Privacywet vervangen. De Vlaamse Regering heeft in een conceptnota al een aanpak uitgestippeld om de Vlaamse regelgeving aan de AVG aan te passen, maar die nieuwe richtlijn heeft ook implicaties voor de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (VTC), een commissie waarvan overigens weinigen weten dat ze bestaat. Die commissie is in 2009 al opgericht, in navolging van de huidige EU-richtlijn.

In het jaarverslag 2015 van de VTC, dat op 15 maart gepubliceerd is, lezen we: "De Vlaamse Toezichtcommissie zoals die er nu uitziet, komt ook niet (meer) overeen met de toezichthouder die de AVG voorziet. Dit alles leidt ertoe dat de Vlaamse decreetgever zal verplicht zijn, zo mogelijk toch tegen uiterlijk 25 mei 2018, om het functioneren van de Vlaamse Toezichtcommissie te herzien en aan te passen aan de nieuwe realiteit. Grof geschetst zal de decreetgever moeten kiezen tussen een eigen bestuursorgaan of ervoor opteren om een eigen toezichthouder, Autoriteit, op te richten."

De AVG laat inderdaad toe dat het Vlaamse Gewest een eigen toezichthouder inricht, indien die autoriteit uitgerust wordt met alle bevoegdheden en taken van een volwaardige toezichthoudende autoriteit, zoals bepaald in de verordening. Of dat ook garant zal staan voor een consistente, efficiënte en betaalbare persoonsgegevensbescherming, is maar de vraag. De huidige toezichtcommissie is er alvast van overtuigd dat – ik citeer uit het advies – "er beter geopteerd wordt voor een administratief orgaan dat voor de Vlaamse administraties, zowel regionaal als voor de plaatselijke besturen, instaat voor het opvolgen en regelen van het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer". Maar de toezichtcommissie wijst er ook op dat het aan de Vlaamse decreetgever is om die lijnen uit te zetten en de nieuwe Vlaamse privacycommissie vorm en inhoud te geven.

Een herziening van het E-govdecreet dringt zich dus op, ook omdat de samenstelling van de Vlaamse commissie zal moeten wijzigen. Momenteel bestaat de VTC immers voor de helft uit commissarissen van de federale Privacycommissie. De verscherpte vereisten van onafhankelijkheid voor de federale Privacycommissie zullen het voor die commissieleden onmogelijk maken om nog in een machtingsorgaan te zetelen.

Zelfs indien de Vlaamse Regering er niet voor opteert om een eigen toezicht-houder te creëren, mogen we verwachten dat zij haar stem laat horen in de omzetting van de AVG-richtlijn op federaal niveau. Er zal dus samengewerkt moeten worden met het federale niveau. Aangezien privacy een uitgesproken transversaal thema is, zullen de keuzes die op federaal niveau gemaakt worden, een grote impact hebben op de Vlaamse bestuursniveaus en administraties.

De huidige VTC haalt trouwens twee concrete voorbeelden aan waarover op Vlaams niveau al van gedachten moet worden gewisseld. Ten eerste: de keuze die door de verschillende lidstaten zal moeten worden gemaakt of kinderen tussen dertien en zestien al dan niet toestemming kunnen geven voor het verwerken van hun persoonsgegevens. En twee: de keuze of naast de verplichte toepassing van administratieve boetes op de private sector de boetes ook aan de publieke sector zullen kunnen worden opgelegd.

Minister, hoe ziet u de rol van de Vlaamse Toezichtcommissie in het licht van de Algemene Verordening Gegevensbescherming? Heeft de Vlaamse Regering zich al gebogen over de vraag of het voor Vlaanderen wenselijk is om een volwaardige toezichthoudende autoriteit in te richten? Zo ja, wat is de uitkomst van dat overleg op regeringsniveau? Zo nee, welk scenario draagt uw voorkeur weg, als verantwoordelijk minister: een aparte autoriteit of de piste van een bestuurlijk orgaan op Vlaams niveau?

Kunt u toelichten welke decretale aanpassingen, met name aan het e-Gov-decreet, moeten gebeuren, opdat de werking van de vernieuwde VTC conform de AVG is? Welke timing wordt daarbij vooropgesteld?

Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag blijkt dat er weliswaar overlegd wordt met het federale niveau, maar welke standpunten de Vlaamse Regering daarbij inneemt, is mij op basis van dat antwoord niet duidelijk geworden. Het lijkt me echter onwaarschijnlijk dat u geen visie zou hebben op de zonet aangehaalde keuzes die op het niveau van de lidstaat of autoriteit moeten worden gemaakt en die een rechtstreekse impact hebben op de Vlaamse bestuursniveaus en administraties. Kunt u mij toelichten welke beleidskeuzes uw voorkeur wegdragen? Zijn er volgens u nog andere knelpunten of beleidskeuzes in het kader van de implementatie van de AVG, andere dan degene die ik op het eerste gezicht zie, waarbij de input van de Vlaamse Regering gewenst is?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, mijn antwoord zal, net zoals de vraag zelf, veeleer technisch zijn. Ik excuseer mij al op voorhand dat het redelijk technisch en voor sommigen een beetje saai zal zijn. Collega Segers, u hebt zelf aangehaald dat u hierover al een aantal schriftelijke vragen hebt gesteld. De laatste dateert van eind april, als ik me niet vergis.

De Vlaamse Regering heeft zich nog niet gebogen over de keuze met betrekking tot hoe de VTC zal worden aangepast aan de AVG. De administratie is wel volop bezig met de beleidsvoorbereiding in dit dossier, ook wat betreft de toekomst van de VTC en de noodzakelijke aanpassingen met betrekking tot de AVG.

Hoofdstuk 3 van het e-Govdecreet, dat de oprichting van een Vlaamse toezichtcommissie regelt, zal moeten worden aangepast, ongeacht het scenario waarvoor de Vlaamse Regering opteert. Ook in een aantal andere decreten en besluiten waarin wordt verwezen naar de VTC, zal moeten worden bekeken of die bepalingen moeten worden aangepast, ja of neen. Ik kan u nog geen gedetailleerd overzicht geven van alle aanpassingen, omdat de Vlaamse Regering nog geen keuze heeft gemaakt met betrekking tot de toekomst van de VTC, en die keuze natuurlijk bepalend is voor de aanpassingen die we aan onze regelgeving over de VTC moeten doen.

Wat betreft de stappen die we op zeer korte termijn zetten, kan ik u nog meegeven dat het absoluut de bedoeling is om nog voor het zomerreces – dat wil dus zeggen: ten laatste vrijdag 14 juli, op de laatste ministerraad – aan de Vlaamse Regering een stand van zaken te geven over de aanpassing van de Vlaamse regelgeving in dit dossier. Tijdens de zomerperiode zal de administratie alle wijzigingsartikelen die al kunnen worden aangepast, in één voorontwerp van decreet gieten. Ik zeg doelbewust “bepalingen die kunnen worden aangepast”, omdat we natuurlijk ook afhankelijk zijn van wijzigingen die de Federale Regering doorvoert aan haar wetgeving. Kort na het zomerreces wil ik dat voorontwerp van decreet dan voorleggen aan de Vlaamse Regering voor een eerste principiële goedkeuring. De bedoeling is dan dat het Vlaams Parlement tegen eind mei 2018 – dat is ook de timing die we altijd voorop hebben gesteld – het ontwerp van decreet tot aanpassing van de Vlaamse regelgeving aan de AVG zal kunnen aannemen.

Met uw laatste vraag, mevrouw Segers, peilt u eigenlijk naar mijn persoonlijke voorkeuren. Nu heb ik over veel zaken persoonlijke voorkeuren, maar ik denk dat het onverstandig zou zijn om die hier te delen, omdat ik natuurlijk een voorstel ga voorleggen aan de Vlaamse Regering en het aan de Vlaamse Regering is om daar al dan niet in mee te gaan.

Wat de contacten met de federale overheid betreft, kan ik u meegeven dat er wel degelijk informele overlegmomenten zijn met het federale niveau, en er ook geweest zijn in het verleden, bijvoorbeeld informatieve overlegmomenten waarop de federale administratie en het kabinet van staatssecretaris Philippe De Backer hun kijk op de aanpassing van hun regelgeving hebben toegelicht, weliswaar zonder inzage in hun ontwerp teksten, omdat die op dit moment nog niet politiek gevalideerd zijn. En als er nog geen politieke validatie is, kunnen ze natuurlijk ook niet de desbetreffende teksten voorleggen. Van onze kant hebben wij de aanpak van de screening van de Vlaamse regelgeving duidelijk geduid aan onze federale collega's.

U hebt in uw vraag ook nog naar knelpunten verwezen. Ik heb in mijn antwoorden op uw verschillende schriftelijke vragen al naar een aantal zaken verwezen. Een belangrijke onduidelijkheid is en blijft natuurlijk wel hoe de federale wet Verwerking Persoonsgegevens (WVG) naar aanleiding van de AVG zal worden aangepast. Het kader dat federaal tot stand komt, zal vanzelfsprekend een impact hebben op het Vlaamse niveau, maar wat die impact is, dat weten we vandaag dus nog niet, maar het staat buiten kijf, collega Segers, dat we daar rekening mee moeten houden. Maar we staan in nauw overleg met het kabinet van collega Philippe De Backer en met zijn federale administratie.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Bedankt, minister. Van dat laatste ben ik toch een beetje geschrokken, dat u eigenlijk nog niet weet welke impact die AVG zal hebben op onze Vlaamse wetgeving. 25 mei 2018, dat is over minder dan een jaar. Het is dan wel heel dringend tijd dat die analyse heel grondig gebeurt. U zegt dat u er zich als regering nog niet over gebogen hebt. Ik hoop dat mijn vraag de Vlaamse Regering dan ten minste kan aansporen om heel snel en heel grondig te werk te gaan, want 25 mei 2018 nadert behoorlijk.

Het is goed dat u zegt dat u op de laatste ministerraad van 14 juli een voorstel gaat doen over hoe de Vlaamse Regering het dan ziet om een Vlaamse commissie op te richten. Ik kijk daarnaar uit.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Nog niet zo lang geleden, op 31 maart 2017, heeft de federale ministerraad een voorontwerp van wet tot hervorming van de Privacycommissie principiële goedgekeurd. Gezien de gangbare deadlines zou staatssecretaris De Backer daarover ondertussen het advies van de Raad van

State ontvangen moeten hebben. Bent u al ingelicht over het advies van de Raad van State? En zo ja, welke implicaties heeft dat dan voor de beslissingen die op Vlaams niveau genomen zullen worden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Segers, vragen over een advies van de Raad van State dat is gegeven op een federaal voorontwerp, moeten niet aan mij gesteld worden. Dat is een federale bevoegdheid. Als u mij hier allemaal gaat ondervragen over de inhoud van een advies van de Raad van State op een federaal wetsontwerp, dan denk ik dat we zeer gevulde commissievergaderingen zullen hebben. Ik kan u wel zeggen dat wij in ieder geval nog niet op de hoogte zijn gebracht over dat bewuste advies van de Raad van State.

U maakt zich zorgen over de timing. Ik begrijp uw bezorgdheid, maar ik heb daarnet al gezegd dat we kort na het zomerreces naar de regering zullen gaan voor een eerste principiële goedkeuring, zodat we de regels die we moeten volgen van Europa, ook zullen kunnen naleven en onze timing niet in het gedrang komt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): U zegt dat ik die vraag niet aan u moet stellen, maar die federale wet gaat natuurlijk wel implicaties hebben op wat er hier in Vlaanderen moet worden uitgevoerd. Dat u dan van nabij op de hoogte zou worden gehouden van het advies van de Raad van State, zodra het er is, lijkt mij de evidentie zelf.

Ik besef nu dat u op mijn vraag over uitbreiding van de bevoegdheid naar bijvoorbeeld publieke diensten niet hebt geantwoord, maar dat zal dan voorwerp zijn voor een volgende vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de resultaten van de Personeelspeiling 2016 – 2635 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de resultaten van de Personeelspeiling 2016 – 2639 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, om de twee jaar organiseert de Vlaamse overheid een personeelspeiling. Minister, veertien dagen geleden maakte u de resultaten van de personeelspeiling 2016 bekend. In uw beleidsbrief wees u er reeds op dat de personeelspeiling meer dan in het verleden medewerkers de kans biedt om hun stem te laten horen bij de uitbouw van het personeelsbeleid. U uitte daarbij de intentie om, in overleg met de vakorganisaties en binnen de randvoorwaarde van de budgetneutraliteit, het moderne HR-beleid van de Vlaamse overheid verder te ontwikkelen tot een meer wetenschappelijk onderbouwd HR-beleidskader. Daarbij zullen duurzame, inclusieve en activerende loopbanen centraal staan om verder te bouwen aan een kwaliteitsvolle en efficiënte dienstverlening.

Uit de recente personeelspeiling komt alvast naar voren dat de algemene werktevredenheid binnen de Vlaamse overheid hoog blijft. Dat is alvast een positieve vaststelling. Tegelijkertijd komen er uit de peiling wel een aantal aandachtspunten naar voren. Aldus blijkt de verloopintentie wel licht toe te nemen ten opzichte van 2014 en 2012, vooral bij de hoogst opgeleide personeelsleden en bij de jongste personeelsleden. Ook blijkt het management zich enigszins kritischer op te stellen ten aanzien van het functioneren van de Vlaamse overheid in vergelijking met 2014 en 2012. Als mogelijke verklaring daarvoor wordt verwezen naar de context van verandering waarin de overheid zich thans bevindt. Daarnaast komt uit de peiling ook naar boven dat er bij de personeelsleden van de Vlaamse overheid vraag is naar een grotere rol van de inhoud en verantwoordelijkheden van de functie in de verloning. Tevens wordt aangegeven dat bij een deel van de personeelsleden de perceptie leeft dat het management niet duidelijk zou aangeven waar het met de organisatie naartoe moet en dat er weinig inspraak is in zaken die hun aanbelangen.

Minister, welke algemene conclusies trekt u zelf uit de resultaten van de laatste personeelspeiling? Op welke manier gaat u om met de verhoogde verloopintentie? Welke specifieke maatregelen plant u om jonge, hoogopgeleide personeelsleden toch bij de Vlaamse overheid te houden? Hoe schat u de meer kritische houding van het management tegenover het functioneren van de Vlaamse overheid in? In welke mate betekent dit dat de managers zelf niet echt mee zouden zijn in de veranderingslogica? En op welke manier zal het management verder worden ondersteund om ze allemaal in voldoende mate mee te krijgen in de veranderingen die de Vlaamse overheid doormaakt? Zult u een grotere rol voorbehouden voor inhoud en verantwoordelijkheid van de functie bij de verloning? Zo ja, welke stappen zult u daartoe zetten? Hoe verklaart u de perceptie bij de personeelsleden dat er weinig inspraak zou zijn in de zaken die hun aanbelangen? In welke mate zal dit een werkpunt worden voor de toekomst?

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat ook over het tweejaarlijkse personeelsonderzoek van de Vlaamse overheid, de Personeelspeiling, die wordt uitgevoerd door het Agentschap Overheidspersoneel. Inleidend zal ik er niets meer over zeggen, want collega Kennes heeft dat zeer goed geduid en de link gelegd met uw beleidsbrief, wat niet zonder belang is.

Heel opvallend is dat de algemene werktevredenheid binnen de Vlaamse overheid hoog blijft. Dat is een zeer groot pluspunt waar we ook trots op mogen zijn. 81 procent van de respondenten gaat akkoord of eerder akkoord met de stelling 'In het algemeen ben ik tevreden met mijn huidig werk'. Als we dat vergelijken met andere organisaties, dan zien we daar meestal lagere tevredenheidscijfers. Het is toch een pluim voor de Vlaamse overheid als werkgever, en dat mogen we ook wel eens zeggen.

Niettemin zijn er een aantal andere zaken die minder positief zijn of lijken. Het zou ons slecht karakter geen eer aandoen, mocht ons dat niet eerst zijn opgevallen. Ondanks de bijzondere inspanningen die voor de personeelsleden van niveau D werden geleverd, zijn de resultaten voor die subgroep niet representatief. Die groep respondenten nemen minder deel aan de Personeelspeiling dan andere. Ze zijn stevig ondervertegenwoordigd en dat is een jammerlijke zaak. We moeten eens nagaan wat we daaraan kunnen doen.

Minister, hoe denkt u de representativiteit van de personeelsleden van niveau D in de Personeelspeiling te kunnen versterken?

Uit de Personeelspeiling volgt dat het management zich over het algemeen iets kritischer opstelt ten aanzien van het functioneren van de Vlaamse overheid en het

personeelsbeleid. Ik denk eigenlijk dat het wel binnen de lijnen van de verwachtingen ligt. Het management is doorgaans wat kritischer dan andere personeelsleden. Welke initiatieven zult u nemen naar aanleiding van deze vaststelling? Uit de Personeelspeiling blijkt ook dat de personeelsleden minder tevreden zijn over het loopbaan- en beloningsbeleid van de Vlaamse overheid. Ook dat is een beetje een open deur intrappen en nooit een verrassing. Als mensen over iets klagen, is het vaak over de centen en de combinatie van werkdruk met de vergoeding die daar tegenover staat. Dat is een menselijke reactie. Ik denk dat zelfs sommige politici dat ook wel eens doen. Welke initiatieven zult u hiervoor nog nemen in de loop van deze regeerperiode?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, als u het mij toestaat, ga ik de vragen gebundeld beantwoorden omdat jullie vragen overlappen, wat logisch is omdat het over hetzelfde thema gaat.

Wat zijn de algemene conclusies? Uit de Personeelspeiling 2016 leer ik in eerste instantie vooral dat de algemene personeelstevredenheid van de personeelsleden van de Vlaamse overheid hoog blijft. De twee vraagstellers hebben dat ook aangegeven. Het spreekt voor zich dat de vele veranderingen en de noodzakelijke stappen die de Vlaamse Regering heeft moeten zetten en al heeft gezet in de richting van een kleinere en efficiëntere overheid, hier een impact op hebben. Men zou al blind moeten zijn om dat te ontkennen. Dat is natuurlijk ook een van de verklaringen waarom er af en toe slechtere resultaten in zitten.

Een gelijkaardige tendens is niet enkel in Vlaanderen vast te stellen. Wereldwijd kunnen we het fenomeen waarnemen dat het engagement van werknemers een lichte daling kent. Ik kan bijvoorbeeld verwijzen naar een studie van SD Worx voor België, waaruit deze conclusies ook wel blijken. Zij wijten de achteruitgang aan de onzekere maatschappelijke context zoals terrorisme, economische onzekerheid, technologische revoluties.

Ik wil ook benadrukken dat nog nooit eerder zoveel entiteiten deelnamen aan de Personeelspeiling. Ondanks het feit dat het aantal entiteiten is gedaald door de fusies, hebben er toch veel meer deelgenomen, wat goed is omdat je dan nog meer personeelsleden van de Vlaamse overheid hebt kunnen bereiken. De aandachtspunten en beleidsmatige conclusies die ik op verschillende deeldomeinen trek, staan ook beschreven in de mededeling, maar ook in de bijlage die bij de mededeling hoort, een officieel stuk dat door de Vlaamse Regering is goedgekeurd. Wellicht is dit ook al in jullie bezit.

Wat ik persoonlijk zeer opmerkelijk vind, is dat de algemene tevredenheid bij de statutaire personeelsleden lager is dan bij de contractuelen, terwijl de mensen die een contractueel dienstverband hebben, eigenlijk geen vooruitzicht hebben op 'een vaste betrekking voor het leven'. Toch zijn ze meer tevreden dan de statutair aangestelde ambtenaren. Ik vind dat zeer opmerkelijk. Het is gewoon een vaststelling.

Er waren vragen over de verhoogde verloopintentie of de uitstroom, als ik dat zo mag noemen. Ik moet toch meegeven dat het percentage vrijwillige uitstroom in de Vlaamse overheid zeer beperkt blijft.

Ik heb recent nog een schriftelijke vraag van collega Van Rompuy gekregen en ik heb in het antwoord meegegeven dat dit percentage in 2016 2,4 procent bedraagt. Dat is nog steeds een relatief laag percentage.

Daarnaast wil ik erop wijzen dat een dynamische personeelsmobiliteit van belang is in het hr-beleid van de Vlaamse overheid en dus niet per definitie positief of negatief

kan worden geduid. Het is er logischerwijze een onderdeel van. Jonge, hoogopgeleide medewerkers willen in de eerste plaats interessante werkervaring opdoen – dat hebben we allemaal wel meegemaakt nadat we waren afgestudeerd – en zich kunnen ontplooien op basis van hun talenten. Om hen aan boord te krijgen en te houden, is het van groot belang om hen uitdagingen te blijven aanbieden. Ze moeten natuurlijk geprikkeld blijven. Men heeft wel een eerste job, maar het is de kunst om dat jong talent ook te kunnen blijven houden als Vlaamse overheid. Medewerkers die zich kunnen ontplooien in hun job en kunnen doen waarin ze uitblinken, vertonen een hogere inzet, presteren beter en zijn duurzaam inzetbaar. Ik denk dat die aanpak zijn vruchten afwerpt.

De Vlaamse overheid heeft dus nood aan een loopbaanbeleid dat intern en extern billijk beloont en dat inzetbaarheid stimuleert, mobiliteit verhoogt en duurzaam is. De blauwdruk voor een vernieuwd loopbaan- en beloningsbeleid die ik laat ontwikkelen, is een zeer belangrijke stap in die richting.

De kritische houding van het management tegenover het functioneren van de Vlaamse overheid is inderdaad een van de zaken die kan worden geconcludeerd uit die Personeelspeiling. Ik geef u mee dat het management van de Vlaamse overheid zich over het algemeen inderdaad iets kritischer opstelt ten aanzien van het functioneren van de Vlaamse overheid dan in 2014 en 2012. Zoals ik in mijn mededeling aan de Vlaamse Regering en in de bijlage heb gesteld, is de context van verandering waarin de Vlaamse overheid zich ontegensprekelijk bevindt, wel een mogelijke verklaring voor deze iets kritischere opstelling. Het is natuurlijk ook een uitdaging voor het management om 'meer te doen met minder'. Voor alle duidelijkheid: het management van de Vlaamse overheid is nog steeds sterk geëngageerd, het haalt de hoogste scores voor algemene tevredenheid van alle werknemersgroepen. Ze zijn weliswaar een beetje kritisch, wat uiteraard mag, maar van alle werknemersgroepen scoren zij nog altijd het hoogst voor algemene tevredenheid. Dat wil ik nog meegeven als nuance.

U weet dat ik in mijn Beleidsbrief Bestuurszaken 2016-2017 heb aangekondigd en in de mededeling aan de Vlaamse Regering heb gesteld dat het absoluut de bedoeling is dat de Vlaamse overheid de ondersteuning en ontwikkeling van leiderschap blijft ondersteunen en er zelfs een prioriteit van maakt, onder meer door verder te bouwen aan een open feedbackcultuur, zoals dat heet.

Dan kom ik bij de vragen over het loopbaan- en beloningsbeleid. Zoals ik daarnet heb gezegd, zal ik in het najaar een blauwdruk voor een vernieuwd loopbaan- en beloningsbeleid opleveren. De belangrijkste bouwsteen van dit vernieuwende beleid is dat functiezwaarte diploma en anciënniteit zal worden vervangen als belangrijkste beloningsgrondslag. Daarnaast zal ik in de blauwdruk voorstellen doen om de loopbaanmogelijkheden, zowel verticaal, horizontaal als diagonaal, van de medewerkers te vergroten en om het nemen van loopbaanstappen te vergemakkelijken. Pistes die momenteel onderzocht worden, zijn onder andere het invoeren van een modulaire selectieprocedure, het stimuleren van tijdelijke mobiliteit, het werken met talentpools en het ontwikkelen van de loopbaan-competenties van medewerkers. Uit de Personeelspeiling 2016 blijkt met andere woorden dat het realiseren van een vernieuwd loopbaan- en beloningsbeleid een absolute topprioriteit dient te zijn van het hr-beleid van de Vlaamse overheid.

Er wordt gezegd dat er weinig inspraak zou zijn, als ik dat zo mag samenvatten. Ik kan opnieuw verwijzen naar de mededeling en de bijhorende bijlage waarin ik een aantal zaken heb gesteld. Bijvoorbeeld: 'Ik heb inspraak in zaken die mij aanbelangen': een middelmatige gemiddelde score waarover er weinig consensus is. Wat we daaruit kunnen concluderen, is dat bij een deel van de personeelsleden, zo'n 23 procent, de perceptie leeft dat er weinig inspraak is in zaken die hen aanbelangen. Bij de overige 77 procent, toch een grote meerderheid, is dat niet

het geval. Natuurlijk moet in eerste instantie de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid opnemen, maar dit is natuurlijk ook de verantwoordelijkheid en een van de taken van de leidinggevende ambtenaren. Zij zijn de eerste aanspreekpunten van de desbetreffende personeelsleden. Ik denk dat ze daar een rol in hebben te vervullen. Er is altijd een marge voor verbetering, maar ik ben er ook van overtuigd dat de leidende ambtenaren dat zeker ter harte zullen nemen.

Het is natuurlijk jammer om te moeten vaststellen dat deze perceptie bij een deel van de personeelsleden leeft. Precies daarom blijf ik inzetten op onderzoeken als de Personeelspeiling die elke medewerker en manager anoniem, een even zwaar wegende stem bij de voorbereiding, de opvolging en de evaluatie van het personeelsbeleid op het niveau van de Vlaamse overheid en ook in de entiteiten zelf geven. Vooral het feit dat de stem of de mening van iedereen even zwaar doorweegt, vind ik een belangrijk argument, evenals dat het anoniem blijven. Als je het niet anoniem gaat doen, ga je mensen afschrikken, ga je mensen niet motiveren om deel te nemen aan die Personeelspeiling. We hebben nu een record bereikt van het aantal entiteiten dat heeft deelgenomen. Het zou jammer zijn als we van die principes zouden afwijken, maar ik ga niet vooruitlopen op jullie betogen straks. Ik ga ervan uit dat in deze commissie niemand vragende partij is om die principes op te geven. Ik zal dat straks wel horen.

De laatste vraag ging over de vertegenwoordiging van de personeelsleden van niveau D. Ook hier verwijs ik naar de mededeling en naar de bijlage. Ik heb duidelijk aangegeven dat het Agentschap Overheidspersoneel zal onderzoeken hoe de representativiteit voor deze groep van personeelsleden in gelijkaardig toekomstig onderzoek verder verhoogd kan worden. Dat onderzoek is aan de gang en daar wil en kan ik nog niet op vooruitlopen. De resultaten daarvan zullen worden meegenomen in de voorbereiding van de nieuwe Personeelspeiling 2018. Ook hier is de Vlaamse overheid natuurlijk geen eiland op zich en wordt ook in ander onderzoek vastgesteld dat mensen met een lager opleidingsniveau veel minder participeren aan bevragingen allerhande. Deze tendens trekt zich jammer genoeg ook door in de Personeelspeiling bij de Vlaamse overheid, maar is iets wat algemeen gekend is. Het neemt niet weg dat wij er toch aan willen werken. Ik heb u daarnet gezegd hoe wij dat zullen doen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. U hebt een aantal keren verwezen naar documenten die we intussen hebben ontvangen. Ze geven meer uitleg en meer achtergrond.

Een belangrijk punt om naar uit te kijken is de blauwdruk voor een nieuw verloningsbeleid. Het is een thematiek die al lang op de agenda staat in het overleg met de werkgever, de Vlaamse overheid, en de werknemers. Er zijn al lang vragen over. Het is zeker een belangrijk punt om een aantal zaken verder op te nemen en uitvoering aan te geven.

Ik begrijp dat het management wat kritischer is en dat sommige groepen minder geneigd zijn om aan zulke enquêtes deel te nemen. Zoals u ook zegt, gaat het nu over een recordaantal entiteiten wat positief is.

Intussen is er een traditie ontstaan bij de Vlaamse overheid om dit soort peilingen te doen. Het geeft de mogelijkheid om te vergelijken door de jaren heen en om bepaalde trends te zien en daarop in te spelen. Dat is zeker heel goed.

De uitstroom blijft procentueel beperkt, maar het gaat over categorieën waar we er niet te veel van hebben en waarin ook wordt geïnvesteerd met opleidingen. Het is goed om een goed beleid te hebben om mensen bij ons te houden en intern een kans te bieden om hun carrière te ontplooien.

Minister, u sprak in het kader van loopbaanmogelijkheden over horizontale, verticale en diagonale mogelijkheden. Ik kijk uit naar die diagonale bewegingen die we in het najaar zullen zien opduiken. Het zal mij op dat moment ongetwijfeld heel erg bezighouden.

Globaal heb ik geen bijkomende vragen. Het is een interessante studie waar we als overheid, regering en parlement mee de vinger aan de pols moeten houden.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Ik wil me kort aansluiten bij de repliek van collega Kennes. Ik heb een aantal dingen opgeschreven die zeer gelijklopend zijn, dus zal ik het bijzonder kort houden.

Net zoals collega Kennes kijken wij uit naar de blauwdruk voor het vernieuwd loopbaan- en verloningsbeleid.

Als het gaat over de iets kritischere houding van het management ten aanzien van de Vlaamse overheid, dan zegt u terecht dat wij de laatste jaren constant in een context van verandering zijn en die verandering is niet altijd even makkelijk. Vandaar het belang van een goed uitgebouwd en goed onderbouwd veranderingsmanagement binnen de hele organisatie, niet alleen voor het management maar ook voor de hele organisatie.

De Personeelspeiling is een hele klus voor het Agentschap Overheidspersoneel. Het is een grote taak die de inzet van heel veel mensen vergt en veel middelen vraagt. Maar het levert een leerrijk rapport op, niet alleen voor ons maar zeker voor het management binnen de Vlaamse overheid om een aantal zaken te verbeteren inzake HR en personeelsmanagement om ervoor te zorgen dat de Vlaamse overheid aan de top blijft als het gaat over een voorbeeldige werkgever te zijn, maar ook een aantrekkelijke werkgever te blijven in tijden van krapte op de arbeidsmarkt, toch zeker in bepaalde regio's in Vlaanderen. We moeten hopen dat de Vlaamse overheid een zeer aantrekkelijke werkgever kan blijven. Dit soort peilingen, en vooral wat ermee gedaan wordt, zal daar enkel toe bijdragen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.